

Södra Åkarps kyrka

55.4838, 13.0511

Föregångaren till dagens kyrka byggdes enligt uppgift redan under andra hälften av 1000-talet, och var troligen helgad åt Sankt Andreas, bror till aposteln Petrus.

Under seklernas gång byggdes kyrkan till, men eftersom kyrkan var bred förmådde de inte bära upp de tunga valven som slogs på 1400-talet. Vid en visitation 1614 klagade kyrkoherden Herr Clauss att han var utsatt för livsfara då han inträdde i kyrkan, därför att den hotade att rasa. Biskopen noterar detta på latin, men är så upprörd att han avlutar på danska! Trots försök att stadga kyrkan rasade gaveln mellan långhuset och koret sommaren 1699. Predikstolen, dopfunten, krucifixet och större delen av bänkarna förstördes. När man byggde upp kyrkan på nytt vågade man inte uppföra valv, så kyrkan fick istället platt innertak.

På 1860-talet var visserligen den gamla kyrkan tillräckligt stor för församlingen, men särskilt de norra murarna hade börjat ge sig, sedan man genombrutit västra gaveln när tornet byggde i mitten av 1800-talet. När biskop Flensburg visiterade kyrkan 1877

tillstyrkte på det kraftigaste byggandet av en gemensam kyrka för Mellan-Grevie och Åkarp. Men Mellan-Grevieborna protesterade kraftigt mot förslaget som därför avslogs. Vid kyrkostämman sommaren 1884 beslöt man att bygga ny kyrka enbart för Åkarps församling.

Man hade funderat på att bygga den nya kyrkan mera mitt i socknen, men den mäktige riksdagsmannen Christoffer Ohlsson föreslog att kyrkan skulle byggas på den gamla kyrkplatsen och detta bifölls. Innan den gamla kyrkan revs, besöktes den av Georg Karlin, skaparen av Kulturen i Lund, som gjorde en teckning av kyrkan, men ansåg inte att den ägde ett sådant antikvariskt värde att det skulle hindra dess rivning. Söndagen den 27 februari 1887 hölls här den sista gudstjänsten. Två år tidigare hade byggmästaren N. Andersson i Malmö gjort upp ritningar till det nya kyrkobygget som omarbetades arkitekt Fritz Eckert på Överintendentsämbetet.

Det enda man bevarade från den gamla kyrkans exteriör var tornet, som påbyggdes med omkring 3 meter och fick en ny och högre spira.

Den nya kyrkan invigdes den 14 oktober 1888 av dåvarande kyrkoherden i Caroli församling i Malmö

Johan Henrik Hägglund.

Av inventarierna sparade man altarpopsatsen från 1600-talet, dock målades bilderna om. Istället för nattvardens instiftande målades en bild av Jesus på korset. Vid hans fot knäböjer hans mor Maria, hennes svägerska Maria, Kleofas hustru, Maria från Magdala samt aposteln Johannes. Tavlan är målad av den danskfödde Lundakonstnären Fredrik Krebs, som också skapade den lilla målningen i altarpopsatsens överdel, "Kristus i upphöjelse" hållande två tavlor med bokstäverna A och O, för begynnelsen och slutet. Överst satt ursprungligen ett snidat krucifix. Detta hänger nu istället över altaret i sakristian. De mindre altarljusstakarna inköptes 1939 från Ystads Metallindustri.

Predikstolen installerades 1888, och har de fyra figurer. Två av dem känner vi igen tack vare deras respektive symboler; Petrus med nyckeln, Paulus med svärdet.

Det vackert ornamenterade dopfatet i mässing som hör till dopfunten som gjöts av cement 1888, är troligen från 1500-talet. Längs kanten på fatet står ett par namn som tyder på tysks ursprung, och troligen

har fatet ursprungligen inte använts för kyrkliga ändamål.

Orgeln som byggdes av Salomon Molander i Göteborg kostade 7.000.

I tornet hänger bland annat en lillklocka som är kyrkans äldsta föremål. Den gjöts någon gång mot slutet av 1400-talet, och har en inskription på danska med många förkortningar. Översatt står får: "Hjälp Jesus och jungfru Maria och sankt Andreas. Jesus förbarma dig över oss".

På klockan finns också tre figurer. Förutom en Andeaskors och en stigbygel, som antyder att klockgjutaren också varit smed, finns där också en bild på en sked!

Storklockan gjöts i Köpenhamn av Hans Meyer 1656, och vi kan på klockan bland annat läsa att detta skedde då befallningsmannen på Malmöhus Otte Tott var herre till Trollenäs och Christen Pedersøn var kyrkoherde.

Källor:

Webb: Vellinge-Månstorps församling.

Bok: "Södra Åkarps kyrka - medeltidskyrkan och den nuvarande". Oxis Härads hembygdsförening

(nyutgåva 1998). Ernst Frostin.